

AMIKOR MEGHAL AZ EMBER, HOL VAN?

Jób pátriárka tesz fel egy mindenkit nagyon izgató kérdést: *„ha a férfi meghal és elterül; ha az ember kimúlik, hol van ő?”* (Jób 14,10).

A Bibliában található válaszokból mindenek előtt azt tudhatjuk meg, hogy a halál pillanatában az ember minden életfunkciója megszűnik. Abban a pillanatban, amikor ez bekövetkezik, az ember az őt alkotó három elemével együtt szűnik meg létezni (test, lélek, szellem). A Szentírás nagyon világosan és részletesen elmondja, hogy mi történik az emberrel amikor meghal és elterül.

Az Isten Igéjében adott kinyilatkoztatás szerint a halál pillanatában megszűnik az ember **szellemi**, azaz értelmi tevékenysége, ugyanis *„semmit sem tudnak... mivelhogy emlékezetük elveszett... okoskodás, tudomány, bölcsesség nincs a Seolban, ahová menendő vagy”*. Megszűnik a **lelki**, vagyis az érzelmi tevékenysége és reakciója, mivel a *„szeretetük, gyűlöletük, gerjedezésük elveszett”*. Megszűnik a **testi**, vagyis a fizikai tevékenysége is. hiszen *„többé semmi részük sincs semmi dologban, amely a nap alatt történik... semmi cselekedet nincs a Seolban, ahová menendő vagy”* (Préd 9,7-8.; 12).

Az Igében elég sok beszámolót olvashatunk a halálból feltámasztott emberekről, akik visszatértek az életbe. De egyetlen esetben sem találunk olyan beszámolót, hogy mi történt velük az alatt az idő alatt, amíg halott állapotban voltak. Azért nem, mert nincs mit elmondani, mivel a halállal megszűnik minden, ahogyan a fenti igében is olvashatjuk. Vagyis amikor emberek közül némelyek a halál utáni élményeikről számolnak be, az mind hazugság, az ősellenségünk megtévesztő erőfeszítése, mert szeretné

becsapni és megtéveszteni, „*ha lehet, a választottakat is*” (Mt 24,24).

A Biblia nem választja szét az ember személyiségének hármasságát még a halálban sem. Még Jézus haláláról is ilyen módon tesz bizonyosságot: „...*annak felette az én **testem** is reményességben nyugszik, mert nem hagyod az én **lelkemet** a sírban, és nem engeded, hogy **a te szented** rothadást lásson.*” (Csel 2,26-27).

Mivel tehát az értelmi és érzelmi tevékenységünket kifejező lélek a testtel együtt szűnik meg létezni a halálban, ezért nyilvánvaló, hogy amikor azt olvassuk: „*a por földdé lesz, mint azelőtt volt; a lélek pedig megtér Istenhez, aki adta azt*” (Préd 12,9), akkor az Istenhez visszatérő lélek nem lehet más, mint Isten életadó lehelete, vagyis az életet adó lélek, amit Isten lehel bele minden élő teremtményébe. A „*lélek*” szó jelentésére majd egy későbbi részben fogok kitérni részletesen.

Az Ige kijelentése alapján azt mondhatjuk, hogy a halálunk pillanatában ugyanaz a folyamat megy végbe velünk, mint ami az élet keletkezésekor történt, csak ekkor fordított sorrendben. Isten kezdetben a porból teremtette meg a mindhárom tevékenységre (test, lélek, szellem) képes embert. A megteremtett emberből, aki teljes és tökéletes volt ebben az állapotában is, már csak az élet hiányzott. Ezért Isten az orrába lehelte az „*életnek leheletét*” (1Móz 2,7), hogy a tökéletesen megalkotott ember élővé váljon. Ettől nem a test lett emberré, hanem az ember lett élővé, élő lényvé.

A halál pillanatában viszont Isten visszaveszi ezt az életet adó leheletét, amitől azonnal megszűnik az ember minden életfunkciója, és az ember újra megszűnik létezni, mint azelőtt: „*a por földdé lesz, mint azelőtt volt*” (Préd 12,9). Isten eredetileg is ezt ígérte az embernek: „*Visszatérsz a földbe, mert abból vétettél: mert por vagy te, és ismét porrá leszel*”

(1Móz 3,19/b), és ezt a döntését később sem változtatta meg. Istennek ez a döntése viszont nem az ember egyik alkotóelemére vonatkozó ítélete. Ő ugyanis nem azt mondta, hogy a tested lesz ismét porrá, hanem te magad, vagyis a teljes ember semmisül meg, és lesz ismét porrá, ahogy „*azelőtt volt*”.

Sokak számára talán megdöbbentő, amikor a Biblia elemzi a halál bekövetkezésének folyamatát. Ebből ugyanis azt érthetjük meg, hogy ennek folyamatában nincs különbség a meghalt ember, és a kimúlt állat között. „*Az emberek fiainak vége hasonló az oktalan állatnak végéhez, és egyenlő végük van azoknak; amint meghal egyik, úgy meghal a másik is, és ugyanazon egy lélek van mindegyikben; és az embernek nagyobb méltósága nincs az oktalan állatoknál, mert minden hiábavalóság. Mindegyik ugyanazon egy helyre megy; mindegyik a porból való, és mindegyik porrá lesz. Vajon kicsoda vette észébe az ember lelkét, hogy felmegy-é; és az oktalan állat lelkét, hogy a föld alá megy-é?*” (Préd 3,19-21) A negyvenkilencedik zsoltár éneklőmestere szerint is „*az ember, még ha tisztességben van, akkor sem marad meg; hanem hasonlít a barmokhoz, amelyeket levágnak. Ez az ő sorsuk...*” (Zsolt 49,13-14).

Feltételezhetően a keresztények közül senki sem gondolja, hogy az állatok lelke is a Mennybe vagy a pokolba kerül. Mindenki csak az ember lelkéről gondolja ezt. Ezért Isten ebben az igeszakaszban a következő megállapításokat adja nekünk, amivel azt szeretné megvilágítani, hogy miért nincs különbség az ember és az állat kimúlása között.

„*Ahogy meghal az egyik, úgy hal meg a másik is.*”

„*Mindegyik ugyanazon egy helyre megy.*”

„*Mindegyik porból való, és mindegyik porrá lesz.*”

„*Ugyanaz a lélek van mindegyikben.*”

Eszert azért nem megy máshová egyiknek a lelke sem, mert ez az Istenhez visszatérő *lélek* nem más, mint az éltető lehetet, amivel Isten élővé tette az önmagában holt anyagot. A halál folyamatát tekintve tehát mindenből Istenhez tér vissza a *lélek*, vagyis az életet adó lehetet, aki a meglevenedésünk pillanatában adta azt nekünk.

Ennek igazságát és a gyakorlatban való beteljesedését világítja meg előttünk a Bibliának az özönvíz történetéről szóló beszámolója is. „*És oda veszett minden földön járó test, madár, barom, vad és a földön nyüzsgő minden csúszó-mászó állat; és minden ember. Mindaz, aminek orrában élő lélek lehelete van, a szárazon valók közül mind meghalt.*” (1Móz 7,21-22).

De ha ilyen egyértelmű a Biblia tanítása, akkor hogyan lehetséges az, hogy mégis léteznek teljesen különböző nézetek, és mindenki a Bibliára hivatkozva próbálja bizonyítani az állásfoglalását és a hitét ebben a kérdésben?

A legtöbb keresztény azért teszi ezt, mert ebbe született bele, ezt tanulta a szüleitől, ezt hallotta az egyházak papjaitól, ezért a legtermészetesebb egyszerűséggel azt gondolja, hogy ez az igazság. Többségükben nem is éreznek késztetést arra, hogy a béreabeliekhez hasonlóan utána nézzenek, naponta „*tudakozva az írásokat, hogy úgy vannak-é ezek*” (Csel 17,11/b), ahogyan azt az apostoli kor jellemzéseként olvashatjuk. Ennek hiányában pedig természetes következményként figyelhető meg, hogy a Bibliára már csak azért van szükségük, hogy ehhez a korábban kialakult nézetükhöz keressenek igazoló kijelentéseket.

De mivel csak Isten Lelke tud világosságot adni az igazság tiszta megértéséhez, és tarthat vissza bennünket a tévedésektől, ezért Isten mindenkit óv attól, hogy a saját nézeteihez keressen igazolást a Bibliából. Isten Igéje előtt nyitott szívvel és alázatos lélekkel kell megállnunk, és

engednünk, hogy Isten a Bibliában adott kinyilatkoztatásaival alakítsa és formálja a nézeteinket és hitünket.

Amikor Jézus az egyik ünnep alkalmával Jeruzsálemben ment, az ott elmondott nagy jelentőségű tanításában nagyon fontos dolgot nyilatkoztatott ki önmagáról, és a holtak állapotáról és a tartózkodási helyükről. János apostol tolmácsolásában így olvashatjuk: *„eljö az óra, amelyben **mindazok, akik a koporsókban vannak, meghallják az Ő szavát, És kijőnek; akik a jót cselekedték, az élet feltámadására; akik pedig a gonoszt művelték, a kárhozat feltámadására.**”* (Jn 5,29).

Jézus szerint tehát szó sincs arról, hogy a meghalt igazak a Mennybe jutnának a haláluk után, a gonoszok pedig valamilyen másik helyre. Jézus azt állítja, hogy a meghalt igazak is, a többi meghalt emberrel együtt a koporsókban nyugszanak. Dániel próféta például azt írja: *„**aluszna a föld porában**”* (Dán 12,2), mert Isten ezt mondta már az Édenben is: *„**viszaterész a földre, mert abból vétettél: mert por vagy te, és ismét porrá leszel**”* (1Móz 3,19). Ez a Biblia állásfoglalása a meghalt igazak helyzetéről és a körülményeiről.

Jézus pedig azért nevezi magát *„feltámadás”*-nak, és *„élet”*-nek, mert a megváltottak az Ő szavára fognak feltámadni a halottaikból örök életre. A Jézusból eredő *„élet”* hozza vissza a halál fogságából az életbe azokat, akik korábban már meghaltak, és nyugszanak a sírjaikban, a föld porában. Jób pátriárka is ezt a hitét fogalmazta meg a barátaival folytatott beszélgetése közben. *„Mert én tudom, hogy az én Megváltóm él, és utoljára az én porom felett megáll.”* (Jób 19,25). Dánielnek pedig a vele beszélő mennyei angyal mondott hasonló gondolatokat: *„Te pedig menj el a vég felé; és majd nyugszol, és felkelsz a te sorsodra a napoknak végén.”* (Dán. 12,13). Eszerint úgy Jób, mint Dániel is a föld porában nyugszik egészen addig, mígnem bekövetkezik

majd a feltámadás, de majd csak „*a napoknak végén*”. Noha mindkettőjükről – „*Dániel és Jób*” (Ezék 14,14) – úgy emlékezik meg Isten az Igében mint hithősökről, mint igaz emberekről. Jézus azonban mindkettőt majd csak akkor szólítja elő a halottaiból, amikor dicsőségének királyi székében visszajön ide a Földre: mert „*eljő az embernek Fia az ő dicsőségében*” (Mt 25,31). „*Mert maga az Úr riadóval, arkangyal szózatával és isteni harsonával leszáll az égből: és feltámadnak először akik meghaltak a Krisztusban;*” (1Thess 4,16). Valójában csak ekkor érkezik el az a dicsőséges pillanat, hogy a többi megváltott emberrel együtt meghívást kapjanak arra, hogy a Mennyben éljenek Jézussal együtt. Ekkor mondja majd nekik Jézus: „*Jertek, én Atyámnak áldottai, örököljétek ez országot, amely számotokra készítettett a világ megalapítása óta*” (Mt 25,34).

Jézus halálakor is megfigyelhető volt egy különös jelenség a meghalt emberek állapotával kapcsolatban. „*A templom kárpitja ketté hasadt a tetejétől az aljáig; és a föld megindult, és a kősziklák megrepedeztek; És a sírok megnyitak, és sok elhunyt szentnek teste föltámadt. És kijöttek a sírokból*” (Mt 27,52-53). Vagyis ezek a különböző korokban élt, de időközben meghalt szent emberek sem a Mennyből szálltak le Jézus feltámadásakor, hanem a sírjaikból támadtak fel és jöttek elő, amikor a Jézus halálát kíséző földrengés megnyitotta a sírjaikat.

A Szentírásnak ez a kijelentése teljes bizonyosságot ad azzal kapcsolatban, hogy az örök élet várományosai nem jutnak a Mennybe a haláluk pillanatában, mint ahogy azt sokan gondolják. Isten az eleve végzése szerint, már az Édenben úgy döntött az emberi család minden tagjáról, az első bűn elkövetését követően, hogy „*viszátérsz a földre, mert abból vétettél: mert por vagy te, és ismét porrá leszel*” (1Móz 3,19). Ezért a Jézus feltámadásakor megjelenő szentek

esetében sem történhetett ez másként, csak a sírjaikból jöhettek elő, vagyis a föld porából támadhattak fel. Majd pedig „*Jézus föltámadása után bementek a szent városba, és sokaknak megjelentek.*” (Mt 27,53), és bizonyára bemutatkoztak, és elbeszélték a feltámadásuk történetét.

Később az apostolok feljegyzései is arról tanúskodnak, hogy mindazok, akik hitben haltak meg, ugyanúgy a koporsóikban nyugszanak, – vagyis a föld porában – mint a többi emberek. Pál szerint „*maga az Úr riadóval, arkangyal szózatával és isteni harsonával száll le az égből: és feltámadnak először akik meghaltak a Krisztusban;*” (1Thess 4,16). Ilyen vonatkozásban nincs különbség igaz és nem igaz között, ezért mindkét csoport az Isten által elrendelt időben fog feltámadni. „*Mert eljő az óra, amelyben mindazok, akik a koporsókban vannak, meghallják az ő szavát, És kijőnek; akik a jót cselekedték, az élet feltámadására; akik pedig a gonoszt művelték, a kárhozat feltámadására.*” (Jn 5,28-29). Csak a feltámadás ideje és minősége, illetve az utána következő események teszik egyértelművé a különbséget közöttük. Hiszen nem azonos időben, nem azonos állapotban, és nem azonos céllal fognak feltámadni. De ehhez a beteljesedéshez előbb kivétel nélkül mindenkinek fel kell támadni a maga sorsára.

Amikor a Krisztusban meghalt igazak támadnak fel, akkor egy csodálatos átváltozáson esnek át, hiszen „*ez a romlandó test romolhatatlanságba öltözik, és e halandó halhatatlanságba öltözik.*” (1Kor 15,54). Eszerint Isten nem tekint úgy az ember testére, mint ami a lélek börtöne lenne, mert ha az lenne, akkor a megváltott feltámadottakat nem öltöztetné újra emberi testbe. Isten ugyanis testet alkotott az embernek, olyan testet, amiben cselekvő, gondolkodó és érzelmi reakciók tudnak működni. A bűn ugyan megrontotta az embernek mindhárom képességét, Isten azonban helyre

fogja állítani ezt a bűn-rontást a feltámadottakban, ezért fognak romolhatatlanságban és halhatatlanságban feltámadni.

Mindez azonban csak Jézus dicsőséges visszajövetelkor fog beteljesedni. *„Mert a mi országunk a mennyekben van, ahonnan a megtartó Úr Jézus Krisztust is várjuk; Aki elváltoztatja a mi nyomorúságos testünket, hogy hasonló legyen az Ő dicsőséges testéhez.”* (Fil 3,20-21).

A Bibliát olvasó emberek általában nem szokták összekötni azt a két szót, amit Jézus önmagáról mondott, *„Én vagyok a feltámadás és az élet”* (Jn 11,25). Főként nem szokták együtt, egymással összefüggésben értelmezni. Jézus azonban nem véletlenül kapcsolja össze, és alkalmazza együtt ezt a két fogalmat. Ez a két szó így együtt azt jelenti, hogy a bűn világában élők csak a feltámadást követően léphetnek be abba az életbe, ami Jézusból ered, – vagyis az örök életbe – amit Ő mindenkinek felajánl. Egészen addig csak hit által, az isteni ígéret alapján vagyunk birtokosai az örök életnek.